

Мислення – стратегія вибору перспективи та ефективної діяльності

Мислення – це неймовірна людська навичка. Саме завдяки мисленню людина розвивається, вирішує поставлені перед нею завдання, розв'язує проблеми і дає собі раду із новими викликами.

Основні функції мислення

Пізнавальна (відображення світу і самовідображення)

Аналітична (постановка і розв'язання різноманітних задач і проблем)

Проектувальна (побудова планів, проєктів, моделей практичної і теоретико-пізнавальної діяльності)

Рефлексивна (самопізнання розуму, самоаналіз)

Прогностична (прогнозування або передбачення наслідків своїх дій, своєї діяльності, майбутнього)

Інформаційна (засвоєння інформації про знання та її смислове перероблення)

Технологічна (розроблення правил, норм, стандартів, рецептів життєдіяльності людини і суспільства в різних формах і проявах)

Інтерпретаторська (тлумачення, осмислення продуктів людської культури)

Типи мислення

Термін мислення увійшов у різні словосполучення, що мають своє конкретне значення

Конкретне мислення

Абстрактне мислення

Логічне мислення

Продуктивне мислення

Алогічне мислення

Раціональне мислення

Ірраціональне мислення

Наочно-образне та наочно-дієве (діяльне) мислення

Концептуальне (понятійне) мислення

Інтуїтивне мислення

Практичне мислення

Словесно-логічне мислення

Творче мислення

Теоретичне мислення

Професійне мислення – таке, що має специфічні фахові характеристики, пов’язані зі специфікою професійної діяльності, розвиток якого свідчить про успішний професіогенез фахівця та високий рівень його професійної компетентності

Щоб отримати результат	Щоб провалити програму
Чітке формулювання мети Визначте, що саме ви хочете досягти. Мета має бути конкретною, вимірюваною, досяжною, актуальною та обмеженою у часі (SMART-принцип)	Відсутність мети Не ставити конкретну мету або план дій. Без ясного розуміння куди ви хочете рухатися досягнення результату стає майже неможливим
Планування Розробіть план дій, що включає кроки для досягнення мети. Розставте пріоритети, виділіть основні задачі	Відкладання на потім Постійно відкладати завдання та не виконувати їх у визначені терміни. Прокрастинація - один із найефективніших способів нічого не досягти
Дія Почніть виконувати кроки плану без зволікань. Регулярні дії важливіші, ніж великі, але рідкісні зусилля	Небажання навчатися Ігнорувати нові знання, не вдосконалювати навички, не шукати шляхи вирішення проблем
Навчання та адаптація Навчайтеся на власних помилках і не бійтеся змінювати підхід, якщо це потрібно. Отримуйте нові знання або залучайте експертів, якщо бракує досвіду	Відсутність дисципліни Не контролювати себе, діяти хаотично і без відповідальності

Стійкість і мотивація

Не здавайтеся при перших труднощах. Труднощі – це частина шляху. Ставте собі проміжні цілі та винагороджуйте за їх досягнення

Оцінка результатів

Регулярно аналізуйте, наскільки ви наблизилися до мети, і чи ефективні ваші дії.

Корегуйте план у разі необхідності.

Пам'ятайте: послідовність і наполегливість часто є ключем до успіху.

Нехтування здоров'ям

Ігнорувати сон, харчування та фізичну активність, що призводить до низької продуктивності

Оточення, що демотивує

Оточувати себе людьми, які постійно скаржаться або критикують, замість того, щоб підтримувати

Страх невдачі

Зупинятися перед першими труднощами, боятися робити помилки

Відсутність зворотного зв'язку

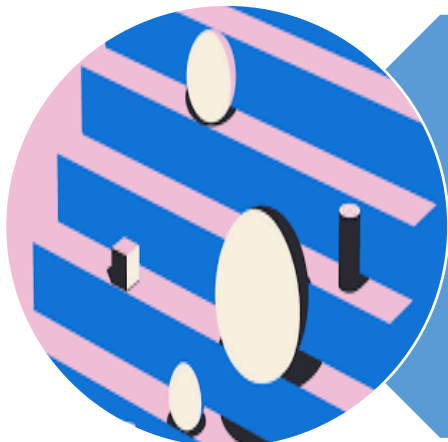
Не аналізувати свої дії та результати, щоб зрозуміти, що працює, а що ні.

Якщо усвідомлено уникати цих підходів, можна значно підвищити свої шанси на успіх

Дизайн-мислення

Дизайн-мислення - підхід, що допомагає розглянути завдання з декількох ракурсів. Він містить у собі мозковий штурм, аналіз, обговорення, тестування. Такий метод є сучасним і гнучким, а також ефективним.

Дизайн-мислення - це спосіб вирішення задач за допомогою систематичного та креативного підходу. Метод дизайн - мислення відрізняється тим, що використовує творчий, а не аналітичний підхід до вирішення проблем.

Основні принципи процесу дизайн-мислення

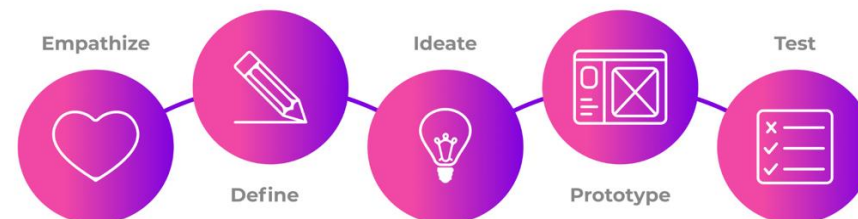

Етапи дизайн-мислення

Емпатія (залучення)	Перший та фундаментальний етап дизайн-мислення. Важливою складовою емпатії є активне слухання та спостереження. Емпатія створює основу для розробки рішень, які дійсно відповідають реальним потребам та очікуванням
Фокусування	Момент чіткої орієнтації на виявлені проблеми та потреби. Систематизація інформації, отриманої в результаті емпатичної взаємодії. Основне завдання - аналіз даних, виділення ключових моментів та фокус на тому, щоб зрозуміти основні проблеми, які потрібно вирішити

Генерація і вибір ідей	Висунення різних концепцій, варіацій та підходів до вирішення виявленої проблеми Визначення найкращої ідеї та концепції, яка краще підходить для вирішення поставлених завдань
Прототипування	Створення моделі або прототипів, які показують, як виглядатиме запропоноване рішення. Перевірка гіпотез, внесення додаткових коригувань та уточнень
Тестування	Перевірка запропонованих рішень. Виявлення можливих проблем, неочевидних труднощів чи потреб, які могли бути втрачені на попередніх етапах (зворотний зв'язок).

Design thinking process

Переваги дизайн-мислення в освіті:

Формує критичне мислення.

Розвиває **soft skills**: командну роботу, комунікацію, гнучкість.

Стимулює практичне застосування ІТ.

Вчить працювати в
з помилками, зворотним

реальних умовах-
зв'язком, потребами.

Застосування дизайн-мислення

Дизайн-мислення

у системі професійної (професійно-технічної) освіти допомагає педагогічним працівникам вийти за рамки традиційних підходів, інтегрувати їх до навчальних програм; модернізувати освітній процес, робити його гнучким, професійно-практичним; створювати ефективне, орієнтоване на потреби здобувачів, навчання відповідно до вимог сучасного ринку праці;

дає можливість:

- Орієнтуватися на здобувача освіти - враховувати інтереси, мотивацію та рівень підготовки здобувачів.
- Розв'язувати реальні проблеми - формулювати практичні завдання, пов'язані з майбутньою професією.
- Формувати критичне мислення та креативність - через проєктну роботу та командну діяльність.
- Створювати інноваційні освітні продукти - нові методики, інструменти, навчальні кейси.
- Активізувати співпрацю між викладачами, здобувачами освіти та роботодавцями.

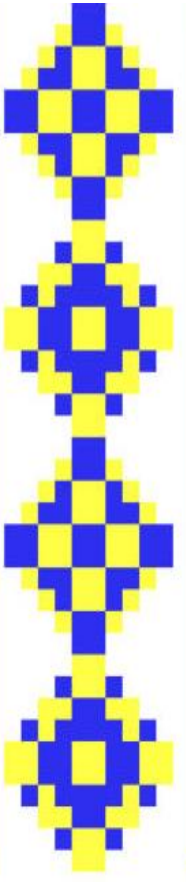
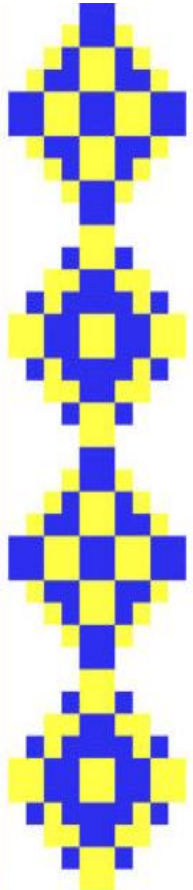
Впровадження дизайн-мислення в процес викладання

Історія

Теми для впровадження дизайн-мислення з історії можна пов'язати з аналізом історичних подій, створенням альтернативних сценаріїв, вивченням наслідків та зв'язку із сучасністю.

- Побудова альтернативного сценарію подій (історія XX століття)**
- Дослідження локальної історії (регіональні події XX століття)**
- Моделювання суспільного розвитку після розпаду СРСР**
- Створення інтерактивного музею подій російсько-української війни**
- Розробка історичного маршруту свого міста**
- Дослідження причин і наслідків Голодомору**
- Геополітичні наслідки ключових подій XX століття**
- Створення моделі ідеальної держави на основі історичних уроків**
- Роль особистостей в історії (біографічні дослідження)**
- Вивчення причин сучасних конфліктів через історичну перспективу**

<https://docs.google.com/document/d/19qDZCu0UUOQoDoqUyYjrBeikjPGsip3C/edit?usp=sharing&ouid=113168507071462147594&rtpof=true&sd=true> (с. 1)

Громадянська освіта

Теми мають бути спрямовані на вирішення актуальних соціальних проблем, формування громадянської позиції та розвиток практичних навичок, підвищення соціальної активності та відповідальності

- Розробка волонтерського проєкту для громади
- Розробка інформаційної кампанії з прав людини
- Боротьба з дезінформацією в медіа
- Пошук шляхів зменшення конфліктів в освітньому середовищі
- Моделювання виборчого процесу
- Створення путівника з прав та обов'язків громадян

<https://docs.google.com/document/d/19qDZCu0UUOQoDoqUyYjrBeikjPGsip3C/edit?usp=sharing&oid=113168507071462147594&rtpof=true&sd=true> (с. 3)

Математика

Теми з математики можна вибирати, враховуючи реальні проблеми та завдання, які інтегрують математичні знання з інших предметів і практикою

- ✓ Оптимізація ресурсів (лінійне програмування)
- ✓ Аналіз даних для прогнозування (статистика і теорія ймовірностей)
- ✓ Планування міської інфраструктури (геометрія і тригонометрія)
- ✓ Побудова економічних моделей (функції та їх властивості)
- ✓ Розрахунок екологічних впливів (інтеграли та похідні)
- ✓ Моделювання руху (похідні та кінематика)
- ✓ Розробка фінансового плану (економічна математика)

<https://docs.google.com/document/d/19qDZCu0UUOQoDoqUyYjrBeikjPGsip3C/edit?usp=sharing&ouid=113168507071462147594&rtpof=true&sd=true> (с.4)

Фізика

Теми для впровадження дизайн-мислення в процес викладання фізики, орієнтовані на практичне застосування знань в реальному житті

- ✓ Розробка енергоефективного будинку (енергетика, теплові явища)
- ✓ Оптимізація освітлення в приміщеннях (оптика)
- ✓ Вирішення проблеми звукоізоляції (акустика)
- ✓ Створення системи очищення води (гідродинаміка)
- ✓ Дослідження впливу зміни клімату в Україні (термодинаміка)

<https://docs.google.com/document/d/19qDZCu0UUOQoDoqUyYjrBeikjPGsip3C/edit?usp=sharing&oid=113168507071462147594&rtpof=true&sd=true> (с. 6)

загальна мета уроків і завдань з інформатики: сформувати у здобувачів освіти уміння і навички використання ІКТ для розв'язання реальних проблем за допомогою планування

Шаблон уроку інформатики

Тема: Створення цифрового продукту для вирішення реальної проблеми (наприклад: застосунок для навчання, сайт з медіаграмотності, бот для допомоги одногрупникам)

<https://docs.google.com/document/d/19qDZCu0UUOQoDoqUyYjrBeikjPGsip3C/edit?usp=sharing&ouid=113168507071462147594&rtpof=true&sd=true> (с.7)

Приклади завдань із застосуванням дизайн-мислення

- ✓ Чат-бот для адаптації новачків у закладі освіти
- ✓ Застосунок «Помічник закладу освіти»
- ✓ Вебсайт «Цифрова безпека підлітка»
- ✓ Інфографіка «Як працює ШІ?»
- ✓ Цифрова виставка «Професії майбутнього»

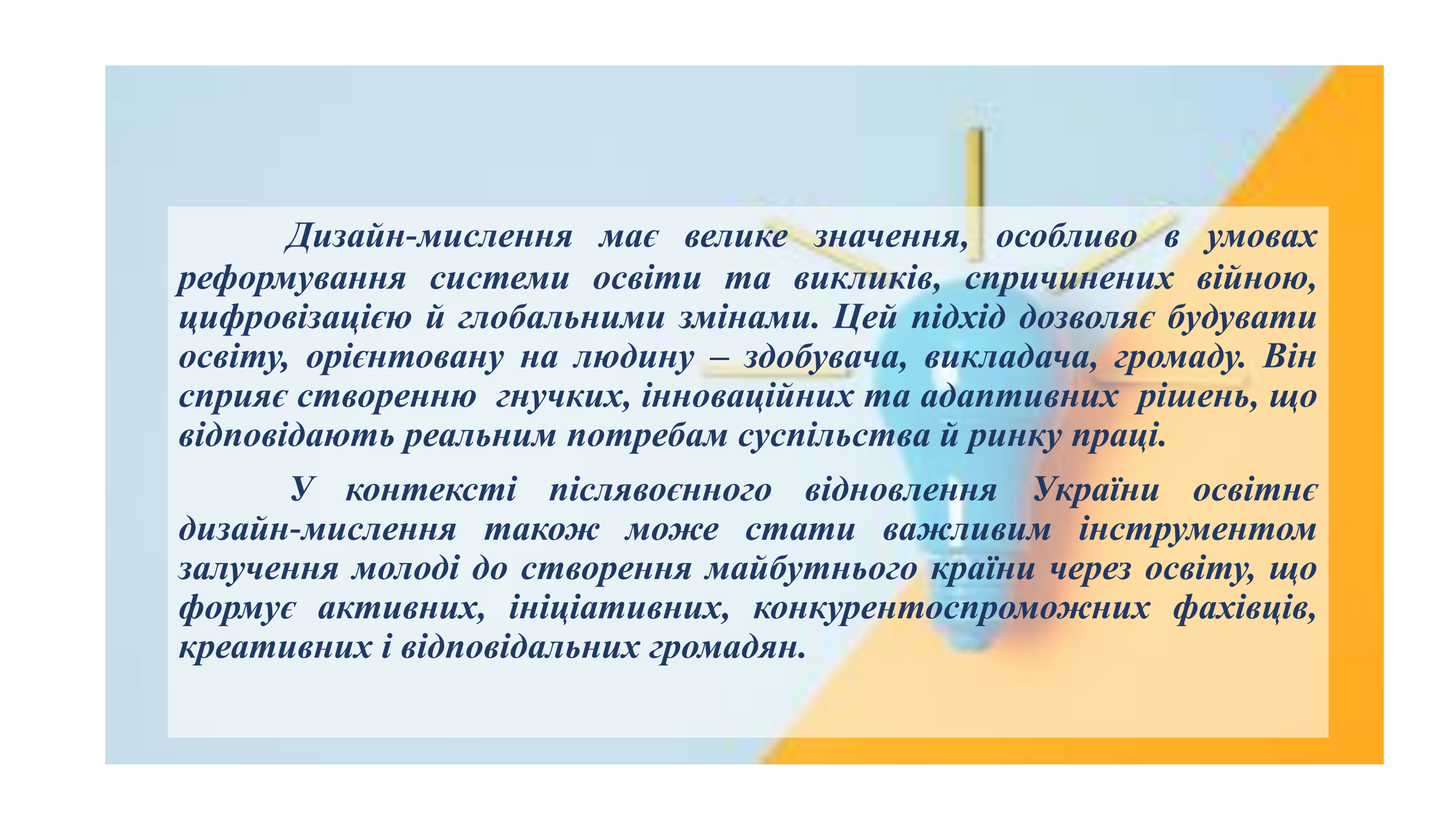
<https://docs.google.com/document/d/19qDZCu0UUOQoDoqUyYjrBeikjPGsip3C/edit?usp=sharing&ouid=113168507071462147594&rtpof=true&sd=true> (с. 8)

Приклади навчального проєкту з інтеграцією дизайн-мислення в тему «Як зробити наш заклад енергоефективним?»

*Мета
проєкту:*

Розвинути у здобувачів освіти навички критичного мислення, аналітики, командної роботи та вміння застосовувати знання для реального проєктування рішень, спрямованих на енергоощадність у своєму закладі.

<https://docs.google.com/document/d/19qDZCu0UUOQoDoqUyYjrBeikjPGsip3C/edit?usp=sharing&oid=113168507071462147594&rtpof=true&sd=true> (с. 8)

Дизайн-мислення має велике значення, особливо в умовах реформування системи освіти та викликів, спричинених війною, цифровізацією й глобальними змінами. Цей підхід дозволяє будувати освіту, орієнтовану на людину – здобувача, викладача, громаду. Він сприяє створенню гнучких, інноваційних та адаптивних рішень, що відповідають реальним потребам суспільства й ринку праці.

У контексті післявоєнного відновлення України освітнє дизайн-мислення також може стати важливим інструментом залучення молоді до створення майбутнього країни через освіту, що формує активних, ініціативних, конкурентоспроможних фахівців, креативних і відповідальних громадян.